

«Բիրլու Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

**2011թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն.....	3
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն.....	5
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն.....	6
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն.....	7
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն.....	8
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ.....	9



KPMG Armenia cjsc
8th floor, Erebuni Plaza Business Center,
26/1 Vazgen Sargsyan Street
Yerevan 0010, Armenia

Քեյ-Փի-Էմ-Ցի Արմենիա ՓԲԸ
ՀՀ, Երևան, 0010
Վ.Սարգսյանի փ. 26/1,
«Էրեբունի Պլազա» Բիզնես-կենտրոն,
8-րդ հարկ

Telephone Զեռախոս + 374 (10) 566 762
Fax Ֆաքս + 374 (10) 566 762
Internet Ինտերնետ www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
Տնօրենների խորհրդին

Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ եզրակացություն

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ «Բանկ») կից ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 31-ը դեկտեմբերի 2011թ., հաշվետու տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները և այլ բացատրական ծանոթագրությունները:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների համաձայն կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար պատասխանատու է ղեկավարությունը: Ղեկավարությունը պատասխանատու է նաև այնպիսի ներքին վերահսկողության համակարգի համար, որը ղեկավարության կարծիքով թույլ կտա կազմել սխալների կամ խարդախության արդյունքում առաջացող էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվություններ:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը

Մեր պատասխանատվությունն է անցկացված աուդիտի արդյունքում արտահայտել կարծիք ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ: Մենք աուդիտն անցկացրեցինք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան: Այդ ստանդարտներով պահանջվում է, որ մենք հետևենք էթիկայի պահանջներին և աուդիտը պլանավորենք ու իրականացնենք՝ ֆինանսական հաշվետվություններն էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու մասին ողջամիտ երաշխիք ձեռք բերելու նպատակով:

Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են այնպիսի ընթացակարգերի իրականացում, որոնք թույլ են տալիս ձեռք բերել աուդիտորական ապացույցներ ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների և բացահայտումների վերաբերյալ: Ընտրված ընթացակարգերը կախված են աուդիտորի դատողությունից, ներառյալ խարդախությամբ կամ սխալներով պայմանավորված ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումների ռիսկի գնահատումը: Այս ռիսկը գնահատելիս աուդիտորը դիտարկում է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ կերպով ներկայացման համար կիրառվող ներքին վերահսկողության համակարգը՝ նպատակ ունենալով մշակել համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, բայց ոչ կարծիք արտահայտել կազմակերպության ներքին վերահսկողության համակարգի արդյունավետության վերաբերյալ: Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են նաև ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման ժամանակ կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համապատասխանության, ղեկավարության կողմից կատարված հաշվապահական գնահատումների նպատակահարմարության, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատումը:

Մենք գտնում ենք, որ ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավականաչափ են և համապատասխան՝ մեր աուդիտորական եզրակացության հիմք հանդիսանալու համար:

Եզրակացություն

Մեր կարծիքով, ֆինանսական հաշվետվությունները, բոլոր էական առումներով, ճշմարիտ են ներկայացնում Բանկի ֆինանսական վիճակը առ 31-ը դեկտեմբերի 2011թ., ինչպես նաև նրա գործունեության արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը հաշվետու տարվա համար՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների համաձայն:

pp Sht

Էնդրյու Զոքսշել
Տնօրեն

KPMG Armenia

«Քեյ-Փի-Էն-Ջի Արմենիա» ՓԲԸ
22 փետրվարի 2012թ.



Shm

Նվարդ Հակոբյան
Մենեջեր, Աուդիտի բաժին

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն
2011թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար


	Ծնթգ.	2011թ. հազ. դրամ	2010թ. հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ	4	2,918,435	2,197,036
Տոկոսային ծախս	4	(1,643,606)	(850,428)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		1,274,829	1,346,608
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	5	76,442	69,221
Միջնորդավճարների գծով ծախս	6	(44,476)	(42,091)
Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ		31,966	27,130
Զուտ վնաս շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից		(46,743)	(41,155)
Զուտ օգուտ արտարժույթային գործառնություններից	7	98,414	113,348
Զուտ շահույթ/(վնաս) վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից		1,414	(204)
Այլ գործառնական եկամուտ		21,093	33,020
Գործառնական եկամուտ		1,380,973	1,478,747
Արժեզրկումից կորուստներ	8	(10,722)	(209,713)
Աշխատակազմի գծով ծախսեր	9	(622,589)	(584,698)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	10	(383,410)	(339,894)
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը		364,252	344,442
Շահութահարկի գծով ծախս	11	(97,860)	(97,815)
Տարվա շահույթ		266,392	246,627
Այլ համապարփակ եկամուտ՝ առանց շահութահարկի			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ			
- Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	11	25,073	46,374
- Շահույթ կամ վնաս փոխանցված իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	11	(14,607)	(8,388)
Տարվա այլ համապարփակ եկամուտ՝ առանց շահութահարկի		10,466	37,986
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար		276,858	284,613

5-ից 62-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2012թ. փետրվարի 22-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

Արարատ Գուկասյան
Գլխավոր գործադիր տնօրեն




Հայկ Ստեփանյան
Ֆինանսների և վարչարարության
գլխավոր վարչության պետ



Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ծնթգ.	2011թ. հազ. դրամ	2010թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	12	4,301,241	5,200,846
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	13	2,048,323	1,019,755
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	14	804,415	-
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	15	9,303,338	5,815,609
Հաճախորդներին տրված վարկեր	16	20,122,283	15,862,069
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	17	1,144,989	782,764
Այլ ակտիվներ	18	95,689	101,030
Ընդամենը ակտիվներ		37,820,278	28,782,073
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	19	7,451,441	7,293,877
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	20	16,188,674	10,686,996
Այլ ներգրավումներ	21	5,052,992	1,930,470
Այլ պարտավորություններ	22	156,171	181,249
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	11	26,932	22,271
Ընդամենը պարտավորություններ		28,876,210	20,114,863
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	23	8,125,100	8,125,100
Էմիսիոն եկամուտ		257,149	257,149
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ		49,083	38,617
Զբաղիված շահույթ		512,736	246,344
Ընդամենը սեփական կապիտալ		8,944,068	8,667,210
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		37,820,278	28,782,073

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	2011թ. հազ. դրամ	2010թ. հազ. դրամ
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ		
Ստացված տոկոսներ	2,791,694	2,220,765
Վճարված տոկոսներ	(1,346,006)	(665,548)
Ստացված միջնորդավճարներ	61,150	52,026
Վճարված միջնորդավճարներ	(38,989)	(33,159)
Զուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից	51,206	87,173
Վճարված հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի)	(67,079)	(40,748)
Աշխատավարձ և այլ վճարումներ աշխատակիցներին	(571,711)	(522,429)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ	(319,258)	(265,695)
Այլ ստացված եկամուտ	57,783	80,005
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում		
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(976,742)	(195,127)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(803,205)	-
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	(3,058,474)	(3,357,115)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(3,512,169)	(4,348,230)
Այլ ակտիվներ	(6,377)	12,575
Գործառնական պարտավորությունների աճ/(նվազում)		
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	(46,743)	(41,155)
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	(315,417)	6,863,767
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	4,563,628	2,127,135
Մուտքեր այլ ներգրավումներից	2,964,938	1,909,698
Այլ պարտավորություններ	2,718	2,484
Գործառնական գործունեությամբ (օգտագործված)/ստացված զուտ դրամական միջոցներ նախքան շահութահարկի վճարումը	(569,053)	3,886,422
Վճարված շահութահարկ	(146,039)	(21,675)
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից	(715,092)	3,864,747
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների զուտ ձեռքբերումներ	(407,345)	(240,586)
Ներդրումային գործունեությամբ օգտագործված դրամական միջոցների հոսքեր	(407,345)	(240,586)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ (նվազում)/աճ	(1,122,437)	3,624,161
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	226,720	41,289
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեկազմի դրությամբ	5,196,694	1,531,244
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	4,300,977	5,196,694

12

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
2011թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ	Չբաշխված շահույթ/ (Կուտակված վնաս)	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2010թ.	8,125,100	257,149	631	(283)	8,382,597
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ					
Տարվա շահույթ	-	-	-	246,627	246,627
Այլ համապարփակ եկամուտ					
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց 11,594 հազար դրամ շահութահարկի Շահույթ կամ վնաս փոխանցված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց 2,097 հազար դրամ շահութահարկի	-	-	46,374	-	46,374
Ընդամենը այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	(8,388)	-	(8,388)
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար	-	-	37,986	-	37,986
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2010թ.	8,125,100	257,149	37,986	246,627	8,667,210
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2011թ.	8,125,100	257,149	38,617	246,344	8,667,210
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ					
Տարվա շահույթ	-	-	-	266,392	266,392
Այլ համապարփակ եկամուտ					
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց 6,268 հազար դրամ շահութահարկի Շահույթ կամ վնաս փոխանցված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց 3,652 հազար դրամ շահութահարկի	-	-	25,073	-	25,073
Ընդամենը այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	(14,607)	-	(14,607)
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար	-	-	10,466	-	10,466
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2011թ.	8,125,100	257,149	49,083	512,736	8,944,068

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի («Բանկ») հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկերի տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների իրականացումը, ինչպես նաև արժեթղթերով ու արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և Հայաստանի Հանրապետության ավանդների երաշխավորման համակարգի անդամ է:

Բանկն ունի երեք մասնաճյուղ: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, Ամիրյան փ. 18/3: Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը տեղակայված է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Տարվա ընթացքում Բանկի աշխատակիցների միջին թիվը կազմում էր 88 (2010թ-ին՝ 82):

(i) Բաժնետերեր

2007թ. օգոստոսին «Բիբլոս Բանկ Էս-Էյ-Էլ»-ը ձեռք բերեց ««ԻԹԲ» Միջազգային Առևտրային Բանկ» ՓԲԸ-ի բաժնետոմսերի 100%-ը և Բանկը վերանվանվեց «Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի:

2008թ. ընթացքում Վերակառուցման և Չարգացման Եվրոպական Բանկը և Նավթ Արտահանող Երկրների Կազմակերպության Միջազգային Չարգացման Հիմնադրամը ձեռք բերեցին «Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի սովորական բաժնետոմսերի համապատասխանաբար 25% և 10%: Ստորև ներկայացված է Բանկի բաժնետերերի ներկայիս կազմը.

«Բիբլոս Բանկ Էս-Էյ-Էլ» – 65%

Վերակառուցման և Չարգացման Եվրոպական Բանկ – 25%

Նավթ Արտահանող Երկրների Կազմակերպության Միջազգային Չարգացման
Հիմնադրամ – 10%

Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է պրն. Ֆրանսուա Բասիլը:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է հիմնականում Հայաստանում: Հետևաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկաները, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակվում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների («ՖՀՄՍ») պահանջների համաձայն:

(բ) Զափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների, որոնք ներկայացվում են իրական արժեքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթն է ՀՀ դրամը («դրամ»), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: ՀՀ դրամը Հայաստանի Հանրապետության սահմաններից դուրս փոխարկելի արժույթ չէ:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Մասնավորապես, հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ գնահատման և կարևոր դատողությունների հետ կապված զգալի անորոշությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 16-ում՝ «Հաճախորդներին տրված վարկեր»:

(ե) Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

2011թ. հունվարի 1-ից Բանկը փոփոխություններ է կատարել իր հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հետևյալ ոլորտներում.

- Բանկը հետադարձ հիմունքով կիրառել է ՀՀՄՄ 24 (2009թ. հրապարակված) *«Կապակցված կողմերի բացահայտումներ»* ստանդարտի վերանայված տարբերակը: Այս փոփոխությունն էական ազդեցություն չի ունեցել կապակցված կողմերի բացահայտումների վրա:
- Բանկը հետադարձ հիմունքով կիրառել է որպես *«ՖՀՄՄ-ների 2010թ. կատարելագործումների»* մաս հրապարակված ՖՀՄՄ 7 *«Ֆինանսական գործիքներ. Բացահայտումներ»* ստանդարտի սահմանափակ փոփոխությունները: Այս փոփոխությունները հիմնականում վերաբերում են գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների բացահայտումներին, ինչպես նաև վերանայված ակտիվներին, որոնք այլ հանգամանքներում կդառնային ժամկետանց կամ արժեզրկված:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ստորև ներկայացվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար, բացառությամբ ծանոթագրություն 2-ի (ե) կետում նշված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների:

(ա) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են Բանկի համապատասխան ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Դրամային միավորների գծով արտարժույթով իրականացված գործառնություններից առաջացած շահույթը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է ժամանակաշրջանի սկզբում ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույքի ու ժամանակաշրջանի վճարումների ճշգրտումով ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով փոխարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև տարբերությունը: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող, արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Վերափոխարկման հետևանքով առաջացած արտարժութային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքների վերափոխարկման արդյունքում առաջացած կամ դրամական միջոցների հոսքերի հեջավորման պահանջներին համապատասխանող տարբերությունների, որոնք ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամտում:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ են համարվում կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): ՀՀ ԿԲ-ում պարտադիր պահուստավորման նպատակով դեպոզիտացված միջոցները համարվում են դրամական միջոցների համարժեք, քանի որ այդ միջոցների ելքագրումը սահմանափակված չէ: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Ֆինանսական գործիքներ

(i) Դասակարգում

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքները, իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ, որոնք՝

- հիմնականում ձեռք են բերվել կամ առաջացել են մոտ ապագայում վաճառելու կամ հետ գնելու նպատակով,
- կազմում են միասին կառավարվող որոշված ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու մոտ անցյալում տեղի ունեցած փաստացի դեպքերի վերաբերյալ,
- ածանցյալ ֆինանսական գործիք են (բացառությամբ այն ածանցյալ գործիքների, որոնք արդյունավետ հեջավորման գործիքներ են կամ նախատեսված են որպես այդպիսին), կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին Բանկի կողմից նախատեսվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ:

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ստորև ներկայացված պայմաններից մեկի բավարարման դեպքում՝

- ակտիվները կամ պարտավորությունները կառավարվում և գնահատվում են իրական արժեքի հիմունքով,
- նախատեսումը վերացնում կամ էականորեն նվազեցնում է հաշվապահական անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային այլ հանգամանքներում, կամ
- ակտիվը կամ պարտավորությունը ներառում է պարունակվող ածանցյալ գործիք, որը էականորեն ձևափոխում է դրամական միջոցների հոսքերը, որոնք այլապես կպահանջվեին պայմանագրի համաձայն:

Չուտ ներհոսք առաջացնող (դրական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև ձեռք բերված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես ակտիվ: Չուտ արտահոսք առաջացնող (բացասական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև տրամադրված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես պարտավորություն:

Ֆինանսական գործիքների համապատասխան դասակարգումը ղեկավարությունը որոշում է սկզբնական ճանաչման պահին: Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները և որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ նախատեսված գործիքները սկզբնական ճանաչումից հետո չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից: Ֆինանսական ակտիվը, որը համապատասխանում է վարկերի և դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը, կարող է վերադասակարգվել շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների կամ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքների դասից, եթե կազմակերպությունը մտադիր է և ի վիճակի է պահել այդ գործիքները մոտ ապագայում կամ

մինչև մարման ժամկետը: Այլ ֆինանսական գործիքները կարող են վերադասակարգվել շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից միայն հազվագյուտ հանգամանքներում: Հազվագյուտ հանգամանքներն ի հայտ են գալիս եզակի արտասովոր դեպքի արդյունքում, երբ գրեթե անհավանական է, որ այն կրկին տեղի կունենա մոտ ապագայում:

Տրամադրված վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք գնանշված չեն գործող շուկայում, բացառությամբ այն գործիքների՝

- որոնց Բանկը մտադիր է անմիջապես կամ կարճ ժամկետում վաճառել,
- որոնց Բանկը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնց Բանկը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնք գծով Բանկը չի փոխհատուցի իր բոլոր սկզբնական ներդրումները՝ վճարունակության անկարողությունից տարբեր այլ պատճառներով:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով և ֆիքսված մարման ժամկետով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք Բանկը մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել մինչև մարման ժամկետի լրանալը, բացառությամբ այն ներդրումների՝

- որոնց սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնց Բանկը նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնք համապատասխանում են տրամադրված վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներն իրենցից ներկայացնում են այնպիսի ֆինանսական ակտիվներ, որոնք նախատեսված են որպես վաճառքի համար մատչելի կամ դասակարգված չեն որպես տրամադրված վարկեր ու դեբիտորական պարտքեր, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ:

(ii) Ծանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Բանկը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները հաշվառվում են վերջնահաշվարկի ամսաթվի դրությամբ:

(iii) Չափում

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ բողարկմանը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները, ներառյալ ակտիվ համարվող ածանցյալ գործիքները, չափվում են իրական արժեքով՝ առանց նվազեցնելու գործարքի հետ

կապված ծախսումները, որոնք կարող են առաջանալ վաճառքի կամ այլ օտարման հետ կապված, բացառությամբ՝

- վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, և
- բաժնային գործիքներում ներդրումների, որոնք գործող շուկայում չունեն գնանշված շուկայական գին, որոնց իրական արժեքները հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել և որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով:

Բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, բացառությամբ այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք նախատեսված են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող և այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք առաջանում են, երբ իրական արժեքով ներկայացված ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը չի բավարարում ապաճանաչման պահանջները:

(iv) Ամորտիզացված արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքն իրենից ներկայացնում է այն գումարը, որով ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած սկզբնապես ճանաչված գումարի և մարման պահին գումարի տարբերության կուտակված ամորտիզացիան, որը հաշվարկվել է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեքը կորուստը: Հավելավճարները և զեղչերը, ներառյալ գործարքի հետ կապված սկզբնական ծախսումները, ընդգրկված են համապատասխան գործիքի հաշվեկշռային արժեքում և ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(v) Իրական արժեքի չափման սկզբունքներ

Իրական արժեք է համարվում այն գումարը, որով ակտիվը կարող է փոխանակվել կամ պարտավորությունը մարվել իրագել, պատրաստական կողմերի միջև՝ «անկախ կողմերի միջև գործարքում» չափման ամսաթվի դրությամբ:

Հնարավորության դեպքում Բանկը գործիքի իրական արժեքը չափում է ելնելով գործող շուկայում այդ գործիքի համար գնանշումներից: Շուկան համարվում է գործող, եթե գնանշումները հեշտորեն ու կանոնավոր կերպով հասանելի են և իրենցից ներկայացնում են փաստացի և կանոնավոր կերպով շուկայում տեղի ունեցող «անկախ կողմերի միջև գործարքներ»:

Եթե ֆինանսական գործիքի շուկան գործող շուկա չէ, ապա Բանկը որոշում է իրական արժեքը՝ օգտագործելով գնահատման տեխնիկա: Գնահատման տեխնիկաները ներառում են շուկայում վերջերս կատարված իրագել, պատրաստական «անկախ կողմերի միջև գործարքների» օգտագործումը (դրանց առկայության դեպքում), մեկ այլ՝ էականորեն չտարբերվող գործիքի ընթացիկ իրական արժեքին հղումը, զեղչված դրամական հոսքերի վերլուծությունը և օպցիոնների գնահատման մոդելները: Ընտրված գնահատման մեթոդը որպես մուտքային տվյալներ առավելագույնս օգտագործում է շուկայական տվյալները և նվազագույնս հիմնվում է Բանկին յուրահատուկ գնահատականների վրա, ներառում է բոլոր այն գործոնները, որոնք շուկայի մասնակիցները հաշվի կառնեն գինը որոշելիս, և համապատասխանում է ֆինանսական գործիքների գնահատման ընդունված տնտեսագիտական մեթոդաբանությաններին: Գնահատման տեխնիկայի մուտքային տվյալները խելամտորեն ներկայացնում են շուկայի սպասումները և ֆինանսական գործիքին ներհատուկ ռիսկ-հատույց գործոնների չափումները:

Ֆինանսական գործիքի սկզբնական ճանաչման ժամանակ դրա իրական արժեքի լավագույն վկայությունը գործարքի գինն է, այսինքն՝ տրված կամ ստացված հատուցման իրական արժեքը, բացառությամբ եթե այդ գործիքի իրական արժեքի մասին վկայությունը ստացվում է նույն գործիքի գծով (այսինքն՝ առանց վերափոխման կամ «վերափաթեթավորման») այլ դիտարկելի ընթացիկ շուկայական գործարքների հետ համեմատության միջոցով, կամ գնահատման մի մոդելի հիման վրա, որի փոփոխականները ներառում են տվյալներ միայն դիտարկելի շուկաներից: Եթե գործարքի գինը տրամադրում է իրական արժեքի լավագույն վկայությունը սկզբնական ճանաչման ժամանակ, ապա ֆինանսական գործիքը սկզբնապես չափվում է գործարքի գնով, և այս գնի ու գնահատման մոդելի կիրառման արդյունքում սկզբնապես ձեռքբերված արժեքի տարբերությունը հետագայում ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում համապատասխան հիմունքով՝ գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, սակայն ոչ ուշ, քան գնահատման ամբողջական հիմնավորումը դիտարկելի շուկայական տվյալներով կամ գործարքի ավարտը:

Ակտիվները և երկար դիրքերը չափվում են առքի գնով, պարտավորությունները և կարճ դիրքերը չափվում են վաճառքի գնով: Երբ Բանկն ունի միմյանց չեզոքացնող ռիսկերով դիրքեր, այն միջին շուկայական գներն օգտագործում է որպես հիմք՝ չեզոքացնող ռիսկային դիրքերը չափելու համար, և առքի կամ վաճառքի գնի գծով ճշգրտումը համապատասխանաբար կիրառում է միայն զուտ բաց դիրքի նկատմամբ: Իրական արժեքն արտացոլում է գործիքի վարկային ռիսկը և ներառում են ճշգրտումներ Բանկի ու գործարքի կողմի վարկային ռիսկը հաշվի առնելու համար՝ անհրաժեշտության դեպքում: Մոդելների օգտագործման արդյունքում ստացված իրական արժեքի գնահատականները ճշգրտվում են ցանկացած այլ գործոնների հետ կապված՝ այդ թվում իրացվելության ռիսկի կամ մոդելի անորոշության հետ կապված, այնքանով, որքանով Բանկը գտնում է, որ երրորդ անձ հանդիսացող շուկայի մասնակիցը կարող է դրանք հաշվի առնել գործարքի գինը որոշելիս:

(vi) Հետագա չափման հետևանքով առաջացած շահույթ և վնաս

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացած շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է հետևյալ կերպ.

- շահույթում կամ վնասում ճանաչվում է այն ֆինանսական գործիքի գծով շահույթը կամ վնասը, որը դասակարգված է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է սեփական կապիտալում՝ որպես այլ համապարփակ եկամուտ (բացառությամբ արժեզրկումից կորուստների և վաճառքի համար մատչելի պարտքային ֆինանսական գործիքների գծով փոխարժեքային տարբերություններից առաջացած շահույթի և վնասի), մինչև որ նշված ակտիվն ապաճանաչվում է և այդ պահին կուտակված շահույթը կամ վնասը, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում, ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունն ապաճանաչվում է կամ արժեզրկվում է, ինչպես նաև ամորտիզացիայի հաշվարկի ընթացքում:

(vii) Ապաճանաչում

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ պահպանում, ոչ էլ փոխանցում է սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Ապաճանաչման պայմանները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները, որոնք առաջացել կամ պահպանվել են Բանկի կողմից ճանաչվում են որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

Բանկը կատարում գործարքներ է, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Եթե ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր կամ ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները պահպանվում են, ապա փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ փոխանցում է, ոչ էլ պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, այն ապաճանաչում է ակտիվը, եթե կորցնում է դրա նկատմամբ վերահսկողությունը:

Փոխանցումների այն գործարքներում, որոնցում Բանկը պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով նա ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Բանկը դուրս է գրում անհավաքագրելի համարվող ակտիվները:

(viii) Հետզնման և հակադարձ հետզնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետզնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով կրեդիտորական պարտքերի կազմում «Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ» կամ «Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ կամ ավանդներ» հոդվածներում՝ ըստ կիրառելիության: Վաճառքի և հետզնման գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վերավաճառքի նպատակով հակադարձ հետզնման պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր «Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ» կամ «Հաճախորդներին տրված վարկեր» հոդվածներում՝ ըստ կիրառելիության: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառք նախատեսող պայմանագրի շրջանակներում գնված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակներով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ix) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով զուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

(դ) Հիմնական միջոցներ

(i) Մեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Հոդատարածքի գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

— շենքեր	50 տարի
— համակարգիչներ և համակարգչային սարքավորումներ	1-5 տարի
— գույք	5-10 տարի
— փոխադրամիջոցներ	5 տարի

Վարձակալված հիմնական միջոցների համար կատարած բարելավումների գծով մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետից և վարձակալության գործողության ժամկետից նվազագույնի ընթացքում:

(ե) Ոչ նյութական ակտիվներ

Բանկի կողմից ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման ծախսերը կապիտալացվում են որպես առանձին ծրագրի ձեռքբերման և ներդրման ծախսեր:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետը կազմում է 1-ից 10 տարի:

(գ) Արժեզրկում

(i) Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները հիմնականում ներառում են վարկերը և այլ դեբիտորական պարտքերը («վարկեր և դեբիտորական պարտքեր»): Բանկը վերանայում է իր վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ արժեզրկումը կանոնավոր հիմունքով գնահատելու նպատակով: Վարկը կամ դեբիտորական պարտքը արժեզրկվում է, և արժեզրկումից կորուստներ ճանաչվում են այն և միայն այն դեպքում, երբ առկա է անկողմնակալ վկայություն սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ ավելի դեպքերի արդյունք հանդիսացող արժեզրկման մասին, և այդ դեպքը (կամ դեպքերը) ազդեցություն ունի վարկի գծով դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի վրա, որոնք հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման անկողմնակալ վկայությունը կարող է ներառել պարտավորությունների չկատարումը կամ վճարումների հետաձգումը վարկառուի կողմից, վարկային պայմանագրի պայմանների խախտումները վարկառուի կողմից, վարկի կամ փոխառության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի, վարկառուի կամ թողարկողի սնանկացման հայտանիշները, արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը, գրավի արժեքի նվազումը կամ ակտիվների խմբին վերաբերող այլ դիտարկելի տվյալները, ինչպիսիք են խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների վճարունակության վատթարացումը, կամ տվյալ խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների կողմից պարտականությունների չկատարման հետ փոխկապակցված տնտեսական պայմանների փոփոխությունը:

Բանկը նախ գնահատում է, թե արդյոք գոյություն ունի արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն այն առանձին վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի են, և ապա առանձին կամ հավաքական հիմունքով՝ այն վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի չեն: Եթե Բանկը որոշում է, որ առանձին գնահատված վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով՝ լինի այն նշանակալի կամ ոչ նշանակալի, արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն չկա, ապա այն ներառում է այդ վարկը պարտքային ռիսկի համանման բնութագրերով վարկերի և դեբիտորական պարտքերի խմբում և դրանք հավաքական հիմունքով գնահատում արժեզրկման տեսանկյունից: Այն վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, որոնք առանձին են գնահատվում արժեզրկման տեսանկյունից, և որոնց գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում կամ շարունակվում է ճանաչվել, չեն ներառվում արժեզրկման հավաքական հիմունքով գնահատման մեջ:

Եթե առկա է վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես վարկի կամ դեբիտորական պարտքի հաշվեկշռային արժեքի և այդ վարկի կամ դեբիտորական պարտքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղջված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի, ներառյալ երաշխիքների գծով ստացվելիք գումարների և գրավի ներկա արժեքի միջև տարբերությունը: Պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերը և նախկին փորձի վրա հիմնված վնասները, որոնց գծով ներկա տնտեսական պայմաններն արտացոլող առկա տեղեկատվության հիման վրա կատարվել են ճշգրտումներ, հանդիսանում են դրամական միջոցների ակնկալվող հոսքերի գնահատման հիմք:

Որոշ դեպքերում դիտարկելի տվյալները, որոնք պահանջվում են՝ վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով՝ արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար, կարող են լինել սահմանափակ կամ այլևս ոչ ամբողջությամբ առնչվող տվյալ հանգամանքներին: Դա կարող է տեղի ունենալ, երբ փոխառուն ֆինանսական դժվարությունների մեջ է, և համանման փոխառումների վերաբերյալ քիչ պատմական տվյալներ կան: Այդպիսի դեպքերում, ցանկացած արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար Բանկն օգտագործում է փորձի վրա հիմնված իր դատողությունը:

Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում են այնքանով, որքանով փոխհատուցվող գումարի հետագա աճը կարելի է անկողմնակալորեն կապել արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը:

Այն դեպքերում, երբ վարկի հավաքագրումը հնարավոր չէ, վարկը դուրս է գրվում ի հաշիվ արժեզրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստի: Բանկը վարկի մնացորդը (և արժեզրկման գծով ձևավորված ցանկացած պահուստները) դուրս է գրում, երբ դեկավարությունը որոշում է, որ վարկն ենթակա չէ հավաքագրման և ձեռնարկվել են վարկի վերադարձի հետ կապված բոլոր անհրաժեշտ քայլերը:

(ii) Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները ներառում են վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներում ընդգրկված չգնանշված բաժնային գործիքները, որոնք չեն հաշվառվում իրական արժեքով, քանի որ այն հնարավոր չէ արժանահավատորեն գնահատել: Եթե առկա է այդ ներդրումների գծով արժեզրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես ներդրման հաշվեկշռային արժեքի և համանման ֆինանսական ակտիվների ներկա շուկայական հատույցադրույթով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերությունը:

Այս ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և ենթակա չեն հակադարձման:

(iii) Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված կուտակված վնասը փոխանցելով շահույթի կամ վնասի կազմ՝ որպես վերադասակարգման ճշգրտում: Կուտակված վնասը, որը այլ համապարփակ եկամտից վերադասակարգվում է շահույթի կամ վնասի կազմ, հանդիսանում է ձեռքբերման արժեքի՝ հանած մայր գումարի մարումները ու մաշվածությունը, և ընթացիկ իրական արժեքի՝ հանած նախկինում շահույթի կամ վնասի կազմում ճանաչված արժեզրկումից կորուստները, միջև տարբերությունը: Ժամանակի արժեքին վերագրելի արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխություններն արտացոլվում են որպես տոկոսային եկամտի բաղադրիչ:

Վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթում կատարած ներդրման իրական արժեքի էական կամ երկարատև նվազումը դրա սկզբնական արժեքից հանդիսանում է արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթի իրական արժեքն աճում է, և այդ աճը հնարավոր է անկողմնակալորեն կապել շահույթի կամ վնասի կազմում արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը, ապա արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, իսկ հակադարձված գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այնուհանդերձ, արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթի իրական արժեքի ցանկացած հետագա վերականգնումը ճանաչվում է այլ համապարփակ եկամտում:

(iv) Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից (համաժամանաբար ծախսերը) և օգտագործման արժեքից առավելագույնը: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը գեղջվում են իրենց ներկա արժեքով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը գեղջման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքից մեծապես անկախ և դրամական միջոցների ներհոսք չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլինի՝ առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլինի:

(է) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկը որպես անցյալ դեպքերի արդյունք ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են գեղջելով ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ օգտագործելով գեղջման մինչև հարկումը գործող այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և, անհրաժեշտության դեպքում՝ պարտավորությանը բնորոշ ռիսկերը:

Վերականգնվող մասնիկի գծով պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը հաստատում է վերականգնվող մասնիկի մանրամասն պաշտոնական պլանը և երբ սկսվում է վերականգնվող մասնիկի կամ դրա մասին հայտարարվում է հանրությանը: Ապագա գործառնական ծախսերի գծով պահուստ չի ձևավորվում:

(ը) Փոխառությունների գծով պարտավորվածություններ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը հանձն է առնում փոխառությունների գծով պարտավորվածություններ, որոնք ներառում են չօգտագործված վարկային պարտավորվածությունները, ակրեդիտիվները և երաշխիքները:

Ֆինանսական երաշխիքներն իրենցից ներկայացնում են պայմանագրեր, որոնք պարտավորեցնում են Բանկին կատարել որոշակի վճարումներ, որոնք կփոխհատուցեն երաշխիքի սեփականատիրոջ այն վնասները, որոնք նա կկրի, եթե առանձին պարտատերն ի վիճակի չլինի կատարել վճարումները պարտքային գործիքի պայմաններով նախատեսված ժամկետներում:

Ֆինանսական երաշխիքի գծով պարտավորությունն ի սկզբանե ճանաչվում է իրական արժեքով, հաշվի չառնելով գործարքի հետ կապված ծախսումները, և հետագայում չափվում է երկու մեծություններից առավելագույնով՝ ի սկզբանե ճանաչված գումարը՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան կամ երաշխիքի գծով կորուստների պահուստը: Ֆինանսական երաշխիքների գծով կորուստների պահուստը և փոխառությունների գծով այլ պարտավորվածությունները ճանաչվում են, երբ գոյություն ունի վնաս կրելու հավանականություն և այդ վնասը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ֆինանսական երաշխիքի գծով պարտավորությունները և փոխառությունների գծով այլ պարտավորվածությունների գծով պահուստները ներառվում են այլ պարտավորությունների կազմում:

Փոխառությունների գծով պարտավորվածությունները չեն ճանաչվում, բացառությամբ հետևյալ պարտավորվածությունների.

- փոխառությունների գծով պարտավորվածություններ, որոնք Բանկը նախատեսում է որպես ֆինանսական պարտավորություններ իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- եթե Բանկն ունի իր փոխառությունների գծով պարտավորվածություններից առաջացող ակտիվների՝ դրանց առաջացումից կարճ ժամանակ անց վաճառելու նախկին պրակտիկա, սակայն նույն դասում գտնվող բոլոր փոխառությունների գծով պարտավորվածությունները դիտվում են որպես ածանցյալ գործիքներ,
- փոխառությունների գծով պարտավորվածություններ, որոնք կարող են մարվել զուտ հիմունքով՝ դրամական միջոցներով կամ մեկ այլ ֆինանսական գործիք մատակարարելով կամ թողարկելով,
- շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու պարտավորվածություններ:

(թ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերին ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսերը և բաժնետոմսերի օպցիոնները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկային հետևանքների:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող ցանկացած գումար ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

(ժ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ եկամտի միավորներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ իրականացված գործառնություններին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ եկամտում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա շահութահարկի գծով ակնկալվող վճարման ենթակա հարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկը չի ճանաչվում հետևյալն ժամանակավոր տարբերությունների համար՝ հարկային նպատակներով չնվազեցվող գույքի, ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչում, որը ազդեցություն չունի հաշվապահական կամ հարկվող շահույթի վրա, ինչպես նաև այն դուստր կազմակերպություններում կատարած ներդրումներին վերաբերող ժամանակավոր տարբերություններ, որտեղ մայր կազմակերպությունն ի վիճակի է վերահսկել ժամանակավոր տարբերության հակադարձումը և հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի հակադարձվի մոտ ապագայում: Հետաձգված հարկի գումարը չափվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի:

(ի) Եկամտի և ծախսի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վարկերի տրամադրման, սպասարկման և այլ վճարները, որոնք գործարքի հետ կապված ծախսերի հետ միասին դիտարկվում են որպես վարկի ընդհանուր շահութաբերության անբաժան մաս, հետաձգվում են և ամորտիզացվում են տոկոսային եկամտի կազմում ֆինանսական գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Այլ վճարները, միջնորդավճարների գծով եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ համապատասխան ծառայությունը տրամադրելիս:

Շահաբաժինների տեսքով եկամուտը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ շահաբաժնի հայտարարման ամսաթվին:

Գործառնական վարձակալության գծով կատարած վճարները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով՝ վարձակալության գործողության ժամկետի ընթացքում:

(1) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ, ստանդարտների փոփոխություններ և մեկնաբանություններ չէին գործում 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և չեն կիրառվել սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս: Այդ ստանդարտներից և փոփոխություններից ստորև ներկայացվածները հնարավոր է, որ ազդեցություն կունենան Բանկի ֆինանսական վիճակի և գործունեության վրա: Բանկը մտադիր է կիրառել այդ ստանդարտները և դրանց փոփոխությունները, երբ վերջիններս մտնեն ուժի մեջ:

- **ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ»** ստանդարտը կգործի 2015թ. հունվարի 1-ից և հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Նոր ստանդարտը կիրառարակվի մի քանի փուլերով, և ենթադրվում է, որ կփոխարինի Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտ ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչում և չափում»:
ՖՀՄՍ 9-ի առաջին մասը, որը վերաբերում է ֆինանսական ակտիվների ճանաչմանը և չափմանը, հրապարակվեց 2009թ. նոյեմբերին: Երկրորդ մասը, որը վերաբերում է ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգմանը և չափմանը, հրապարակվեց 2010թ. հոկտեմբերին: Ակնկալվում է, որ ստանդարտի մնացած մասերը կիրառարակվեն 2012թ. ընթացքում: Բանկն ընդունում է, որ նոր ստանդարտը նախատեսում է բազմաթիվ փոփոխություններ ֆինանսական գործիքների հաշվառման համար և հավանական է, որ էական ազդեցություն կունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: Այս փոփոխությունների ազդեցությունը կվերլուծվի ստանդարտի հաջորդ փուլերի հրապարակմանը զուգընթաց: Բանկը չի ակնկալում կիրառել այս ստանդարտը ժամկետից շուտ:
- **ՖՀՄՍ 13 «Իրական արժեքի չափում»** ստանդարտը կգործի 2013թ. հունվարի 1-ից և հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Նոր ստանդարտը փոխարինում է առանձին ՖՀՄՍ-ներում ընդգրկված իրական արժեքի չափման ուղեցույցները և իրենից ներկայացնում է իրական արժեքի չափման մեկ ընդհանուր ուղեցույց: Այն տրամադրում է իրական արժեքի վերանայված սահմանումը, սահմանում է իրական արժեքի չափման հիմունքները և ներկայացնում է իրական արժեքի չափման համար պահանջվող բացահայտումները: ՖՀՄՍ 13 չի ներկայացնում նոր պահանջներ ակտիվների կամ պարտավորությունների իրական արժեքի չափման համար և չի բացառում գործնականում կիրառվող իրական արժեքի չափմանը վերաբերող բացառությունները, որոնք ներկայումս գոյություն ունեն որոշ ստանդարտներում: Ստանդարտը կիրառվում է հեռանկարային հիմունքով, և թույլատրվում է դրա ժամկետից շուտ կիրառումը: Համադրելի տեղեկատվության բացահայտում չի պահանջվում սկզբնական կիրառմանը նախորդող ժամանակաշրջանների համար: Բանկը դեռևս չի վերլուծել այս նոր ստանդարտի հնարավոր ազդեցությունն իր ֆինանսական վիճակի կամ գործունեության վրա:
- **ՀՀՄՍ 1 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում. Այլ համապարփակ եկամտի միավորների ներկայացում»** ստանդարտի փոփոխություն: Փոփոխությունը պահանջում է, որպեսզի կազմակերպությունն այլ համապարփակ եկամտի այն միավորները, որոնք ապագայում կարող են վերադասակարգվել շահույթի կամ վնասի, ներկայացնի շահույթ կամ վնաս չվերադասակարգվող միավորներից առանձին: Ի լրումն, այս փոփոխության համաձայն «Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը» սկսվում է կոչվել «Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն»: Այնուամենայնիվ, թույլատրվում է այլ անվանումների օգտագործում: Փոփոխությունը պետք է կիրառվի հետադարձ հիմունքով 2012 հուլիսի 1-ից, և թույլատրվում է դրա ժամկետից շուտ կիրառումը:

- ՖՀՄՄ 7 «Բացահայտումներ – ֆինանսական ակտիվների փոխանցումներ» ստանդարտի փոփոխությունը ներկայացնում է լրացուցիչ պահանջներ ֆինանսական ակտիվների փոխանցումների բացահայտումների համար, այն դեպքերում, երբ ակտիվի ճանաչումն ամբողջովին չի դադարեցվում, կամ երբ ակտիվի ճանաչումն ամբողջովին դադարեցվում է, սակայն պահպանվում է շարունակական ներգրավվածությունը փոխանցված ակտիվներում: Նախատեսվում է, որ բացահայտման նոր պահանջները թույլ կտան ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողներին ավելի լավ պատկերացում կազմել այդ ակտիվների հետ կապված ռիսկերի և հատուցումների բնույթի մասին: Փոփոխությունը կգործի 2011թ. հունիսի 1-ից կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Բանկը չի գտնում, որ այս փոփոխությունն էական ազդեցություն կունենա իր ֆինանսական վիճակի կամ գործունեության վրա:
- Բազմաթիվ «ՖՀՄՄ-ների կատարելագործումները» դիտարկվել են առանձին՝ յուրաքանչյուր ստանդարտի հիմունքով: Բոլոր փոփոխությունները, որոնք հանգեցնում են ներկայացման, ճանաչման կամ չափման հաշվառման փոփոխություններին, ուժի մեջ կմտնեն 2012թ. հունվարի 1-ից ոչ շուտ: Բանկը չի գտնում, որ փոփոխությունն էական ազդեցություն կունենա իր ֆինանսական վիճակի կամ գործունեության վրա:

4 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	2011թ. հազ. դրամ	2010թ. հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	2,106,306	1,987,645
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	546,750	105,616
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	190,779	76,689
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	41,247	21,314
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	31,495	5,772
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	1,858	-
	2,918,435	2,197,036
Տոկոսային ծախս		
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	861,085	512,272
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	567,298	324,957
Այլ ներգրավումներ	214,533	12,211
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	690	579
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	-	409
	1,643,606	850,428
	1,274,829	1,346,608

5 Միջնորդավճարների գծով եկամուտ

	2011թ. հազ. դրամ	2010թ. հազ. դրամ
Դրամական փոխանցումներ	21,593	22,879
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	19,438	13,630
Երաշխիքների և վարկային նամակների թողարկում	15,698	17,234
Կանխիկի մուտքագրման և ելքագրման գործառնություններ	10,800	9,267
Այլ	8,913	6,211
	76,442	69,221

6 Միջնորդավճարների գծով ծախս

	2011թ. հազ. դրամ	2010թ. հազ. դրամ
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	29,369	24,852
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների թողարկում	5,488	8,932
Դրամական փոխանցումներ	4,062	3,611
Այլ	5,557	4,696
	44,476	42,091

7 Չուտ օգուտ արտարժույթային գործառնություններից

	2011թ. հազ. դրամ	2010թ. հազ. դրամ
Օգուտ սփոթ գործարքներից	51,205	87,173
Օգուտ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	47,209	26,175
	98,414	113,348

8 Արժեզկումից կորուստներ

	2011թ. հազ. դրամ	2010թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	11,188	209,773
Այլ ակտիվներ	(466)	(60)
	10,722	209,713

9 Աշխատակազմի գծով ծախսեր

	2011թ. հազ. դրամ	2010թ. հազ. դրամ
Աշխատակիցների փոխհատուցումներ	581,668	554,243
Աշխատավարձին վերաբերող հարկեր	40,921	30,455
	622,589	584,698

10 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2011թ. հազ. դրամ	2010թ. հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	74,975	59,486
Գովազդ և շուկայավարում	63,713	41,265
Վերանորոգման և պահպանման ծախսեր	26,276	22,647
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	25,355	27,976
Հաշվապահական ծրագրի սպասարկում	24,294	22,850
Մասնագիտական ծառայություններ	23,217	22,048
Ապահովագրություն	22,911	22,727
Անվտանգության ծառայություն	18,044	19,044
Ավտոմեքենաների սպասարկման ծախսեր	17,825	14,717
Գրասենյակային ծախսեր	15,368	13,654
Գործառնական վարձակալության գծով ծախս	14,700	15,600
Գործուղման ծախսեր	14,294	14,471
Հարկեր, բացառությամբ շահութահարկի	11,335	11,162
Այլ	31,103	32,247
	383,410	339,894

11 Շահութահարկի գծով ծախս

	2011թ. հազ. դրամ	2010թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ տարվա հարկի գծով ծախս	(95,815)	(115,861)
Հետաձգված հարկերի շարժ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման հետևանքով	(2,045)	18,046
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	(97,860)	(97,815)

2011թ-ին ընթացիկ և հետաձգված հարկերի գծով կիրառելի հարկային դրույքը կազմում է 20% (2010թ-ին՝ 20%):

Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում

	2011թ. հազ. դրամ	%	2010թ. հազ. դրամ	%
Շահույթ նախքան հարկումը	364,252		344,442	
Շահութահարկ՝ կիրառելի հարկային դրույքով	(72,850)	(20%)	(68,888)	(20%)
Չնվազեցվող ծախսեր	(25,010)	(7%)	(28,927)	(8%)
	(97,860)	(27%)	(97,815)	(28%)

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակներով օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2011թ. և 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Համաձայն գործող օրենսդրության այս նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գործողության ժամկետը սահմանափակ չէ:

Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերությունների շարժը 2011թ. և 2010թ. ընթացքում:

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2011թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2011թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(3,754)	1,892	-	(1,862)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(9,952)	12	(2,616)	(12,556)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	(11,311)	(6,764)	-	(18,075)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(8,675)	1,343	-	(7,332)
Հիմնական միջոցներ	2,121	(1,848)	-	273
Այլ ակտիվներ	(234)	45	-	(189)
Այլ պարտավորություններ	9,534	3,275	-	12,809
	(22,271)	(2,045)	(2,616)	(26,932)

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2010թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2010թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(374)	(3,380)	-	(3,754)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(493)	38	(9,497)	(9,952)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	(4,629)	(6,682)	-	(11,311)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(55,839)	47,164	-	(8,675)
Հիմնական միջոցներ	1,807	314	-	2,121
Այլ ակտիվներ	(124)	(110)	-	(234)
Այլ պարտավորություններ	5,102	4,432	-	9,534
Հաջորդ տարիներ փոխանցված հարկային վնաս	23,730	(23,730)	-	-
	(30,820)	18,046	(9,497)	(22,271)

(բ) Այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված շահութահարկ

Ստորև ներկայացված են այլ համապարփակ եկամտի տարրերին վերաբերող հարկային հետևանքները 2011թ. և 2010թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2011թ.			2010թ.		
	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական Շահույթ կամ վնաս փոխանցված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գույս փոփոխություն	31,341	(6,268)	25,073	57,968	(11,594)	46,374
Այլ համապարփակ եկամուտ	(18,259)	3,652	(14,607)	(10,485)	2,097	(8,388)
	13,082	(2,616)	10,466	47,483	(9,497)	37,986

12 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2011թ. հազ. դրամ	2010թ. հազ. դրամ
Կանխիկ	498,492	299,091
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	2,871,293	3,020,360
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- ՏՀԶԿ կազմի մեջ մտնող բանկեր	149,570	147,149
- Այլ օտարերկրյա բանկեր	315,482	89,590
- 10 խոշորագույն հայկական բանկեր	465,572	1,639,954
- Փոքր և միջին չափի հայկական բանկեր	568	550
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	931,192	1,877,243
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ, ինչպես ներկայացված է դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում	4,300,977	5,196,694
Հաշվեգրված տոկոսներ	264	4,152
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	4,301,241	5,200,846

Նոստրո հաշիվներն իրենցից ներկայացնում են վճարահաշվարկային գործունեությանը վերաբերող ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդներ, որոնք կարող էին ելքագրվել տարեվերջին:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի պայմանագրային կողմ մեկ բանկ (2010թ-ին՝ երկու), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր արժեքը կազմում է 2,871,293 հազար դրամ (2011թ.՝ 3,957,402 հազար դրամ):

13 Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

	2011թ. հազ. դրամ	2010թ. հազ. դրամ
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	2,035,163	1,006,595
	2,035,163	1,006,595
Բաժնային ներդրումներ		
- Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	13,160	13,160
	13,160	13,160
	2,048,323	1,019,755

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների կազմում ներառված են հետևյալ չզննանշված բաժնային արժեթղթերը.

Անվանումը	Գրանցման երկիրը	Հիմնական գործունեությունը	Վերահսկվող %		2011թ. հազ. դրամ	2010թ. հազ. դրամ
			2011թ. հազ. դրամ	2010թ. հազ. դրամ		
ArCa	Հայաստանի Հանրապետություն	Վճարային համակարգ	2%	2%	12,143	12,143
SWIFT	Բելգիա	Դրամական փոխանցումներ	0%	0%	1,017	1,017
					13,160	13,160

Որոշելի իրական արժեք չունեցող ներդրումներ

Սկզբնական արժեքով ներկայացված վաճառքի համար մատչելի բաժնային ներդրումները ներառում են չզննանշված բաժնային արժեթղթերը դրամական փոխանցումների ոլորտում: Այս ներդրումների համար գործող շուկա գոյություն չունի, և վերջերս տեղի չեն ունեցել այնպիսի գործարքներ, որոնք կարող էին վկայություն տրամադրել դրանց ընթացիկ իրական արժեքի մասին: Ի լրումն, գեղչված դրամական միջոցների հոսքերի մեթոդի կիրառման արդյունքում ձևավորվում են մի շարք իրական արժեքներ, ինչը պայմանավորված է այս ոլորտում դրամական միջոցների ապագա հոսքերի առկայության հետ կապված անորոշությամբ:

14 Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

	2011թ. հազ. դրամ	2010թ. հազ. դրամ
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	804,415	-

Գրավ

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված են 786,148 հազար դրամ իրական արժեքով ՀՀ կառավարության արժեթղթեր:

15 Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ

	2011թ. հազ. դրամ	2010թ. հազ. դրամ
ՀՀ ԿԲ-ում պլատիկ քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց	127,832	124,155
Վարկեր և ավանդներ		
10 խոշորագույն հայկական բանկեր	6,005,708	3,444,075
Փոքր և միջին չափի հայկական բանկեր	3,117,914	2,198,498
ՏՀԶԿ կազմի մեջ մտնող բանկեր	51,884	48,881
Ընդամենը վարկեր և ավանդներ	9,175,506	5,691,454
Ընդամենը բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	9,303,338	5,815,609

ՏՀԶԿ-ի կազմի մեջ մտնող բանկերի վարկերի ու ավանդների կազմում ներառված է 51,884 հազար դրամ գումարը (31 դեկտեմբերի 2010թ.՝ 48,881 հազար դրամ), որն իրենից ներկայացնում է Europay International անդամակցության դիմաց ստեղծված ավանդը HSBC Bank Plc-ում:

Բանկերին տրված վարկերի և փոխառությունների կենտրոնացում

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի պայմանագրային կողմ վեց բանկ (2010թ-ին՝ չորս բանկ), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր արժեքը կազմում է 8,624,832 հազար դրամ (2010թ-ին՝ 4,942,400 հազար դրամ):

16 Հաճախորդներին տրված վարկեր

	2011թ. հազ. դրամ	2010թ. հազ. դրամ
Առևտրային վարկեր		
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	14,092,845	12,294,119
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	758,380	44,105
Ընդամենը առևտրային վարկեր	14,851,225	12,338,224
Մանրածախ վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	3,218,000	2,023,361
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	1,262,386	944,297
Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր	808,676	773,338
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	230,988	223,479
Վարկային քարտեր	194,381	147,600
Փոքր բիզնես վարկեր	153,698	-
Այլ	1,621	1,184
Ընդամենը մանրածախ վարկեր	5,869,750	4,113,259
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	20,720,975	16,451,483
Արժեզրկման գծով պահուստ	(598,692)	(589,414)
Հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	20,122,283	15,862,069

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժը ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի դասերի 2011թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում:

	Առևտրային վարկեր հազ. դրամ	Մանրածախ վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Մնացորդը տարեսկզբին	526,532	62,882	589,414
Զուտ (հակադարձում)/ծախս	(43,528)	54,716	11,188
(Դուրսգրումներ)/վերականգնումներ	(2,250)	340	(1,910)
Մնացորդը տարեվերջին	480,754	117,938	598,692

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժը ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի դասերի 2010թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում:

	Առևտրային վարկեր հազ. դրամ	Մանրածախ վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Մնացորդը տարեսկզբին	340,870	44,933	385,803
Զուտ ծախս	190,325	19,448	209,773
Դուրսգրումներ	(4,663)	(1,499)	(6,162)
Մնացորդը տարեվերջին	526,532	62,882	589,414

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արժեզրկված վարկերի գծով հաշվեգրված տոկոսները կազմում են 9,218 հազար դրամ (2010թ-ին՝ 4,634 հազար դրամ):

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ	Զուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
Առևտրային վարկեր				
Վարկեր խաշոր ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	12,308,322	(61,542)	12,246,780	0.5%
Արժեզրկված վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,437,631	(143,763)	1,293,868	10.0%
- 90 օրից ավել, բայց 1 տարուց պակաս ժամկետանց	11,713	(3,514)	8,199	30.0%
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	335,179	(268,143)	67,036	80.0%
Ընդամենը արժեզրկված վարկեր	1,784,523	(415,420)	1,369,103	23.3%
Ընդամենը վարկեր խաշոր ընկերություններին	14,092,845	(476,962)	13,615,883	3.4%
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	758,380	(3,792)	754,588	0.5%
Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	758,380	(3,792)	754,588	0.5%
Ընդամենը առևտրային վարկեր	14,851,225	(480,754)	14,370,471	3.2%
Մանրածախ վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	3,068,604	(30,686)	3,037,918	1.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	93,838	(18,768)	75,070	20.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	21,977	(4,395)	17,582	20.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	33,581	(6,716)	26,865	20.0%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	3,218,000	(60,565)	3,157,435	1.9%
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,251,827	(12,518)	1,239,309	1.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	2,166	(433)	1,733	20.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	7,267	(1,453)	5,814	20.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	1,126	(226)	900	20.0%
Ընդամենը անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	1,262,386	(14,630)	1,247,756	1.2%

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2011թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Զուտ վարկեր	Համախառն վարկերի արժեզրկում
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	%
Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	773,433	(15,469)	757,964	2.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	6,679	(2,672)	4,007	40.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	7,806	(3,122)	4,684	40.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	3,848	(1,540)	2,308	40.0%
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	16,910	(6,764)	10,146	40.0%
Ընդամենը ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր	808,676	(29,567)	779,109	3.7%
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	226,880	(4,537)	222,343	2.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	2,210	(1,105)	1,105	50.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	971	(486)	485	50.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	927	(464)	463	50.0%
Ընդամենը աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	230,988	(6,592)	224,396	2.9%
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	190,362	(3,807)	186,555	2.0%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	4,019	(2,009)	2,010	50.0%
Ընդամենը վարկային քարտեր	194,381	(5,816)	188,565	3.0%
Փոքր բիզնես վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	153,698	(768)	152,930	0.5%
Ընդամենը փոքր բիզնես վարկեր	153,698	(768)	152,930	0.5%
Անհատներին տրված այլ վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,621	-	1,621	0.0%
Ընդամենը անհատներին տրված այլ վարկեր	1,621	-	1,621	0.0%
Ընդամենը մանրածախ վարկեր	5,869,750	(117,938)	5,751,812	2.0%
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	20,720,975	(598,692)	20,122,283	2.9%

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ	Ջուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
Առևտրային վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	11,333,611	(56,668)	11,276,943	0.5%
Արժեզրկված վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	538,235	(161,471)	376,764	30.0%
- մինչև 90 օր ժամկետանց	13,266	(1,327)	11,939	10.0%
- 90 օրից ավել, բայց 1 տարուց պակաս ժամկետանց	55,078	(27,539)	27,539	50.0%
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	353,929	(277,518)	76,411	78.4%
Ընդամենը արժեզրկված վարկեր	960,508	(467,855)	492,653	48.7%
Ընդամենը վարկեր խոշոր ընկերություններին	12,294,119	(524,523)	11,769,596	4.3%
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	41,855	(209)	41,646	0.5%
Արժեզրկված վարկեր				
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	2,250	(1,800)	450	80.0%
Ընդամենը արժեզրկված վարկեր	2,250	(1,800)	450	80.0%
Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	44,105	(2,009)	42,096	4.6%
Ընդամենը առևտրային վարկեր	12,338,224	(526,532)	11,811,692	4.27%
Մանրածախ վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,992,814	(19,928)	1,972,886	1.0%
- 180-360 օր ժամկետանց	21,047	(4,209)	16,838	20.0%
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	9,500	(1,900)	7,600	20.0%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	2,023,361	(26,037)	1,997,324	1.3%
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	943,696	(9,437)	934,259	1.0%
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	601	(120)	481	20.0%
Ընդամենը անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	944,297	(9,557)	934,740	1.0%

	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ	Զուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	756,428	(15,129)	741,299	2.0%
- 180-360 օր ժամկետանց	16,910	(6,764)	10,146	40.0%
Ընդամենը ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր	773,338	(21,893)	751,445	2.8%
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	223,479	(2,235)	221,244	1.0%
Ընդամենը աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	223,479	(2,235)	221,244	1.0%
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	144,164	(1,442)	142,722	1.0%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	2,821	(1,410)	1,411	50.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	615	(308)	307	50.0%
Ընդամենը վարկային քարտեր	147,600	(3,160)	144,440	2.1%
Անհատներին տրված այլ վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,184	-	1,184	0.0%
Ընդամենը անհատներին տրված այլ վարկեր	1,184	-	1,184	0.0%
Ընդամենը մանրածախ վարկեր	4,113,259	(62,882)	4,050,377	1.5%
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	16,451,483	(589,414)	15,862,069	3.6%

**(բ) Վարկերի արժեզրկման գնահատման համար կիրառված հիմնական ենթադրություններ
և դատողություններ**

(i) Առևտրային վարկեր

Վարկերի արժեզրկումը տեղի է ունենում վարկի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի դեպքերի արդյունքում, որոնք ազդեցություն են ունենում վարկի հետ կապված դրամական միջոցների ապագա գնահատված հոսքերի վրա և որը կարելի է արժանահավատորեն գնահատել: Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկերի համար բացակայում է դրանց ուղղակիորեն վերագրելի արժեզրկման վկայություն:

Առևտրային վարկերի արժեզրկման անկողմնակալ հայտանիշներ են հանդիսանում՝

- վարկային պայմանագրի ժամկետանց վճարները,
- վարկառուի ֆինանսական վիճակի էական վատթարացումը,
- տնտեսական միջավայրի վատթարացումը, բացասական փոփոխությունները վարկառուի շուկաներում:

Առևտրային վարկերի արժեզրկման գծով պահուստը գնահատելիս Բանկը հիմնվում է արժեզրկված վարկերի գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի վերլուծության և արժեզրկման հայտանիշ չունեցող վարկերի գծով վնաս կրելու իր նախկին փորձի վրա:

Առևտրային վարկերի գծով արժեզրկման պահուստը որոշելիս՝ ղեկավարությունը կատարել է հետևյալ հիմնական ենթադրությունները.

- չարժեզրկված վարկերի համար Բանկը ձևավորել է 0.5% չափով հավաքական պահուստ՝ հաշվի առնելով տնտեսական միջավայրը և շուկայում վնաս կրելու փորձը:
- արժեզրկված վարկերի հետ կապված կիրառվում է 25%-ից 50% չափով գեղչ սկզբնապես գնահատված արժեքի գծով, եթե վաճառվում են գրավադրված ակտիվները, և գրավի իրացումից մուտքերի ստացումը հետաձգվում է 18-ից 24 ամսով:

Այս գնահատումների փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի վրա: Օրինակ՝ եթե դրամական միջոցների գնահատված հոսքերի գուտ ներկա արժեքը փոփոխվեր մեկ տոկոսով, առևտրային վարկերի արժեզրկման գծով ընդհանուր պահուստի գումարը 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կնվազեր/կավելանար 143,705 հազար դրամով (2010թ-ին՝ կնվազեր/կավելանար 118,117 հազար դրամով):

(ii) Մանրածախ վարկեր

Մանրածախ վարկերի գծով արժեզրույնը գնահատելիս Բանկը հիմնվում է յուրաքանչյուր տեսակի վարկերի գծով վնաս կրելու իր նախկին փորձի վրա: Մանրածախ վարկերի գծով արժեզրկումից կորուստները որոշելիս ղեկավարության կողմից կիրառված հիմնական ենթադրությունները ներառում են վնասի հետևյալ դրույքները.

- Անշարժ գույքի գրավով ապահովված ոչ ժամկետանց վարկեր – 1.0% պահուստ
- Անշարժ գույքի գրավով ապահովված ժամկետանց վարկերի հավաքագրման ծախսերը չեն գերազանցի ժամկետանց գումարի 20.0%-ը
- Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր – 2.0% պահուստ
- Ավտոմեքենայի ձեռքբերման ժամկետանց վարկերի հավաքագրման ծախսերը չեն գերազանցի ժամկետանց գումարի 40.0%-ը
- Ոչ ժամկետանց վարկային քարտեր և աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր – 2.0% պահուստ

Այս գնահատումների փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի վրա: Օրինակ՝ եթե դրամական միջոցների գնահատված հոսքերի գուտ ներկա արժեքը ավելանար/նվազեր երեք տոկոսով, մանրածախ վարկերի արժեզրկման գծով ընդհանուր պահուստի գումարը 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կնվազեր/կավելանար 172,554 հազար դրամով (2010թ-ին՝ 121,511 հազար դրամով):

(գ) Գրավի վերլուծություն

(i) Առևտրային անձանց տրված վարկեր

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է առևտրային վարկերի պորտֆելի վերլուծությունը (առանց արժեզրկման)՝ ըստ գրավի տեսակների 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2011թ.	2010թ.
	Հաճախորդներին տրված վարկեր, զուտ հազ. դրամ	Հաճախորդներին տրված վարկեր, զուտ հազ. դրամ
Անշարժ գույք	13,239,711	11,266,025
Գրավով չապահովված	576,551	-
Այլ գրավ	554,209	545,667
	14,370,471	11,811,692

Գրավով չապահովված վարկը տրամադրվել է հայնտի հայկական ընկերությանը: Բանկը չի ակնկալում բացասական փոփոխություններ վարկառուի վճարման կարգավիճակում կամ վերջինիս կողմից պարտականությունների չկատարման հնարավորություն:

Առևտրային վարկեր, որոնք ժամկետանց են կամ արժեզրկված

Առևտրային արժեզրկված կամ ժամկետանց վարկերը ապահովված են 1,831,250 հազար դրամ (2010թ-ին՝ 1,216,248 հազար դրամ) իրական արժեք ունեցող գրավով՝ հաշվի չառնելով հավելյալ ապահովվածությունը:

Առևտրային վարկեր, որոնք ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 30,853 հազար դրամ (2010թ-ին՝ 32,737 հազար դրամ) զուտ հաշվեկշռային արժեքով առևտրային վարկերի համար գրավ ծառայող դրամական միջոցների մնացորդների իրական արժեքը կազմում է 38,577 հազար դրամ (2010թ-ին՝ 50,155 հազար դրամ):

12,970,515 հազար դրամ (2010թ-ին՝ 11,285,852 հազար դրամ) զուտ հաշվեկշռային արժեքով մնացած առևտրային վարկերի համար, որոնք ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն, գրավի իրական արժեքը գնահատվել է վարկի տրամադրման պահին և չի ճշգրտվել հետագա փոփոխություններն արտացոլելու համար:

Դեկավարությունը գտնում է, որ 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 13,001,368 հազար դրամ (2010թ-ին՝ 11,318,589 հազար դրամ) զուտ հաշվեկշռային արժեքով առևտրային վարկերի գրավի իրական արժեքն առնվազն հավասար է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Վերահսկողության իրավունք գրավի նկատմամբ

2011թ. ընթացքում Բանկը ձեռք չի բերել ակտիվներ՝ առևտրային վարկերի դիմաց ընդունված գրավի նկատմամբ վերահսկողության իրավունք ստանալու միջոցով (2010թ-ին՝ զրո):

(ii) Մանրաձախ վարկեր

Հիփոթեքային վարկերն ապահովված են վարկի առարկա անշարժ գույքով: Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկերն ապահովված են վարկի առարկա ավտոմեքենայով: Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկերի և վարկային քարտերի համար ապահովվածությունը աշխատավարձն է:

Հիփոթեքային վարկեր

Դեկավարությունը գտնում է, որ 3,157,435 հազար դրամ (2010թ-ին՝ 1,997,324 հազար դրամ) զուտ հաշվեկշռային արժեքով հիփոթեքային վարկերի գրավի իրական արժեքն առնվազն հավասար է առանձին վարկերի հաշվեկշռային արժեքին հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Գրավի իրական արժեքը գնահատվել է վարկի տրամադրման պահին և չի ճշգրտվել հետագա փոփոխություններն արտացոլելու համար:

Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր

Դեկավարությունը գտնում է, որ 779,109 հազար դրամ (2010թ-ին՝ 751,445 հազար դրամ) զուտ հաշվեկշռային արժեքով ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկերի գրավի իրական արժեքն առնվազն հավասար է առանձին վարկերի հաշվեկշռային արժեքին հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Գրավի իրական արժեքը գնահատվել է վարկի տրամադրման պահին և չի ճշգրտվել հետագա փոփոխություններն արտացոլելու համար:

Վերահսկողության իրավունք գրավի նկատմամբ

2011թ. ընթացքում Բանկը ձեռք չի բերել ակտիվներ՝ մանրաձախ վարկերի դիմաց ընդունված գրավի նկատմամբ վերահսկողության իրավունք ստանալու միջոցով (2010թ-ին՝ գրո):

(դ) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունը ծավալել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում.

	2011թ. հազ. դրամ	2010թ. հազ. դրամ
Առևտուր	6,942,020	6,897,950
Արդյունաբերություն	2,842,077	992,441
Տրանսպորտ	2,573,292	2,624,458
Գյուղատնտեսություն, անտառատնտեսություն, փայտամշակում	1,748,670	1,617,304
Էլեկտրաէներգիա և գազ	579,448	-
Հանրային սնունդ և այլ ծառայություններ	165,718	196,404
Շինարարություն	-	9,667
Անհատներին տրված վարկեր	5,869,750	4,113,259
	20,720,975	16,451,483
Արժեզրկման գծով պահուստ	(598,692)	(589,414)
	20,122,283	15,862,069

(ե) Վարկային ռիսկին ենթարկվածություն

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի չորս վարկառու կամ կապակցված վարկառուների խմբեր (2010: վեց), որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 5,253,416 հազար դրամ (2010թ-ին՝ 7,594,477 հազար դրամ):

(գ) Վարկերի ժամկետայնություն

Վարկային պորտֆելի ժամկետայնության վերլուծությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 24-ի (դ) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածը:

17 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Հոդ և շենքեր	Համակարգիչն. և կապի սարքավորումն.	Գույք	Փոխադրա- միջոցն.	Վարձակալ. հիմն. միջոցների բարելավումն.	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2011թ.	627,603	207,504	176,888	68,800	26,744	159,377	1,266,916
Ավելացումներ	301,604	85,800	49,771	-	217	853	438,245
Օտարումներ	-	(21,392)	(7,521)	-	-	-	(28,913)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2011թ.	929,207	271,912	219,138	68,800	26,961	160,230	1,676,248
Մաշվածություն							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2011թ.	(74,337)	(147,999)	(124,741)	(51,423)	(15,767)	(69,885)	(484,152)
Տարվա մաշվածություն	(12,205)	(23,413)	(17,927)	(10,740)	(2,349)	(8,341)	(74,975)
Օտարումներ	-	21,225	6,643	-	-	-	27,868
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2011թ.	(86,542)	(150,187)	(136,025)	(62,163)	(18,116)	(78,226)	(531,259)
Հաշվեկշռային արժեք							
Առ 31 դեկտեմբերի 2011թ.	842,665	121,725	83,113	6,637	8,845	82,004	1,144,989
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2010թ.	519,277	200,207	155,424	68,800	19,628	93,100	1,056,436
Ավելացումներ	108,326	21,725	22,794	-	7,116	66,277	226,238
Օտարումներ	-	(14,428)	(1,330)	-	-	-	(15,758)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2010թ.	627,603	207,504	176,888	68,800	26,744	159,377	1,266,916
Մաշվածություն							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2010թ.	(63,941)	(152,058)	(110,798)	(40,683)	(10,735)	(61,757)	(439,972)
Տարվա մաշվածություն	(10,396)	(10,369)	(14,821)	(10,740)	(5,032)	(8,128)	(59,486)
Օտարումներ	-	14,428	878	-	-	-	15,306
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2010թ.	(74,337)	(147,999)	(124,741)	(51,423)	(15,767)	(69,885)	(484,152)
Հաշվեկշռային արժեք							
Առ 31 դեկտեմբերի 2010թ.	553,266	59,505	52,147	17,377	10,977	89,492	782,764

2011թ. ընթացքում չեն եղել կապիտալացված փոխառության ծախսումներ, որոնք վերաբերում են հիմնական միջոցների ձեռքբերմանը կամ շինարարությանը (2010թ-ին՝ զրո):

18 Այլ ակտիվներ

	2011թ. հազ. դրամ	2010թ. հազ. դրամ
Դրամական փոխանցումների և վերջնահաշվարկի համակարգերի գծով ստացվելիք գումարներ	2,334	5,234
Այլ ստացվելիք գումարներ	10,627	2,981
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	12,961	8,215
Կանխավճարներ	73,979	86,849
Այլ	8,749	5,966
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	82,728	92,815
Ընդամենը այլ ակտիվներ	95,689	101,030

19 Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ

	2011թ. հազ. դրամ	2010թ. հազ. դրամ
Վարկեր և ժամկետային ավանդներ	7,451,070	7,293,521
Լորո հաշիվներ	371	356
	7,451,441	7,293,877

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկում միջոցներ են տեղաբաշխել երկու բանկ (2010թ-ին՝ մեկ բանկ), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր արժեքը կազմում է 6,722,474 հազար դրամ (2010թ-ին՝ 6,654,561 հազար դրամ):

20 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	2011թ. հազ. դրամ	2010թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Անհատներ	2,135,711	796,417
- Իրավաբանական անձինք	1,100,067	1,978,369
Ժամկետային ավանդներ		
- Անհատներ	9,433,546	3,724,896
- Իրավաբանական անձինք	3,519,350	4,187,314
	16,188,674	10,686,996

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի հաճախորդներին ավանդների 51,272 հազար դրամ գումարով մնացորդները ծառայում են որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և չճանաչված վարկային գործիքների դիմաց (2010թ-ին՝ 117,274 հազար դրամ):

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի երկու հաճախորդ (2010թ-ին՝ երեք հաճախորդ), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդները կազմում են 3,614,451 հազար դրամ (2010թ-ին՝ 3,919,408 հազար դրամ):

21 Այլ ներգրավումներ

	2011թ. հազ. դրամ	2010թ. հազ. դրամ
Վարկեր այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	5,052,992	1,930,470

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի պայմանագրային կողմ երկու ֆինանսական կազմակերպություն (2010թ-ին՝ մեկ), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդները կազմում են 3,873,658 հազար դրամ (2010թ-ին՝ 1,820,834 հազար դրամ):

22 Այլ պարտավորություններ

	2011թ. հազ. դրամ	2010թ. հազ. դրամ
Աշխատավարձ և մմանատիպ վճարներ	39,001	29,337
Մատակարարներին վճարվելիք գումարներ	25,542	29,861
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	12,339	5,075
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	76,882	64,273
Հետաձգված եկամուտ	35,615	27,478
Վճարվելիք շահութահարկ	17,574	67,798
Այլ վճարվելիք հարկեր	17,509	12,898
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	8,591	8,802
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	79,289	116,976
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	156,171	181,249

23 Բաժնետիրական կապիտալ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 81,251 սովորական բաժնետոմսից (2010թ-ին՝ 81,251): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 100,000 հազար դրամ: Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս - մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով: ՀՀ օրենսդրության համաձայն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ բաշխման ենթակա պահուստները կազմում էին 499,416 հազար դրամ (2010թ-ին՝ 234,013 հազար դրամ):

24 Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումն էական գործոն է բանկային ոլորտի համար և Բանկի գործառնությունների կարևոր տարր է: Հիմնական ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, կապված են շուկայական, վարկային և իրացվելիության ռիսկերի հետ:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Բանկի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող պրոդուկտների ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Տնօրենների խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարումը վերահսկող համակարգի պատշաճ աշխատանքի, հիմնական ռիսկերի կառավարման և ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման, ինչպես նաև խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Կառավարման հանձնաժողովը՝ Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի (ԱՊԿՀ) աջակցությամբ պատասխանատու է ռիսկերի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների վերահսկման և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված համապատասխան սահմանաչափերում Բանկի գործունեությունն ապահովելու համար:

(բ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույթի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսադրույթի, արտարժույթի և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձին փոփոխություններին ու շուկայական գների փոփոխությունների ազդեցությանը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն են, որոնք թույլ կտան պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանը ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿՀ-ն: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են ԱՊԿՀ-ի կողմից:

Շուկայական ռիսկը Բանկը կառավարում է սահմանելով բաց դիրքի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների, տոկոսադրույթի ժամկետայնության և արտարժույթային դիրքերի գծով, սահմանվում են նաև «վնասի դադարեցման» սահմանաչափեր, որոնք կանոնավոր կերպով վերահսկվում, վերանայվում և հաստատվում են ԱՊԿՀ-ի կողմից:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի գերակայող շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել կամ հանգեցնել վնասների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում:

Տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների փոփոխությունների մոնիտորինգի միջոցով: Ստորև ամփոփված կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2011թ.						
ԱՆՏԻՎՆԵՐ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	4,301,241	-	-	-	-	4,301,241
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	194,291	-	1,340,234	513,798	2,048,323
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	804,415	-	-	-	-	804,415
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	636,682	5,015,010	3,471,930	-	179,716	9,303,338
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,015,828	1,630,324	2,669,759	11,794,857	3,011,515	20,122,283
	6,758,166	6,839,625	6,141,689	13,135,091	3,705,029	36,579,600
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	667,463	2,727,845	712,473	3,343,660	-	7,451,441
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	8,216,561	1,498,300	3,385,302	3,088,511	-	16,188,674
Այլ ներգրավումներ	21,925	279,098	604,335	3,958,490	189,144	5,052,992
	8,905,949	4,505,243	4,702,110	10,390,661	189,144	28,693,107
Տարբերություն	(2,147,783)	2,334,382	1,439,579	2,744,430	3,515,885	7,886,493

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
2011թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2010թ.						
ԱՆՏԻՎՆԵՐ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5,200,846	-	-	-	-	5,200,846
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	94,826	-	40,495	208,802	675,632	1,019,755
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	1,975,419	1,097,270	2,569,884	-	173,036	5,815,609
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,527,058	1,628,472	3,039,040	7,873,538	1,793,961	15,862,069
	8,798,149	2,725,742	5,649,419	8,082,340	2,642,629	27,898,279
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	387,062	87,885	2,933,781	3,885,149	-	7,293,877
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	5,198,223	2,474,886	2,973,510	40,377	-	10,686,996
Այլ ներգրավումներ	765	4,223	1,056	1,834,474	89,952	1,930,470
	5,586,050	2,566,994	5,908,347	5,760,000	89,952	19,911,343
Տարբերություն	3,212,099	158,748	(258,928)	2,322,340	2,552,677	7,986,936

Միջին տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են Բանկի տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2011թ. և 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են մինչև այս ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2011թ.			2010թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Նոստրո հաշիվներ բանկերում	-	1.5%	0.1%	-	2.4%	0.1%
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	13.6%	-	-	13.5%	-	-
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	11.0%	-	-	-	-	-
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	8.4%	0.5%	4.5%	6.3%	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14.6%	10.6%	19.2%	14.4%	11.0%	10.0%
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	7.8%	6.5%	-	7.8%	7.3%	3.5%
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ						
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցայահանջ ավանդներ	0.6%	1.9%	0.4%	1.6%	1.6%	0.4%
- Ժամկետային ավանդներ	11.5%	7.2%	4.4%	10.9%	7.8%	3.5%
Այլ ներգրավումներ	10.5%	6.9%	-	8.0%	8.0%	-

Տոկոսադրույքի զգայունության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի վերանայման ժամկետների վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայունության մոնիտորինգով:

Ստորև ներկայացվում է շուկայական տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայունության վերլուծությունը, որն իրականացվել է 100 բազիսային կետով (բկ) շահութաբերության կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2011թ. ու 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների դիրքերի հիման վրա:

	2011թ. հազ. դրամ	2010թ. հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ նվազում	5,750	(8,501)
100 բկ զուգահեռ աճ	(5,750)	8,501

Ստորև ներկայացվում է շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի զգայունության վերլուծությունը՝ պայմանավորված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությամբ, որն իրականացվել է 2011թ. ու 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների դիրքերի և 100 բազիսային կետով (բկ) շահութաբերության կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	2011թ.		2010թ.	
	Շահույթ կամ վնաս հազ. դրամ	Սեփական կապիտալ հազ. դրամ	Շահույթ կամ վնաս հազ. դրամ	Սեփական կապիտալ հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ նվազում	-	43,157	-	25,803
100 բկ զուգահեռ աճ	-	(43,157)	-	(25,803)

(ii) Արտարժույթի ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արտարժույթի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության արդյունքում: Բանկը չի հեջավորում իր ենթարկվածությունը արտարժույթի ռիսկին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,068,929	112,078	23,223	1,204,230
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	8,676,717	498,788	-	9,175,505
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14,279,948	1,473	-	14,281,421
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	11,281	144	-	11,425
Ընդամենը ակտիվներ	24,036,875	612,483	23,223	24,672,581
Պարտավորություններ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	7,223,935	249	219	7,224,403
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	12,927,152	621,050	10,594	13,558,796
Այլ ներգրավումներ	3,873,657	-	-	3,873,657
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	2,631	4,290	432	7,353
Ընդամենը պարտավորություններ	24,027,375	625,589	11,245	24,664,209
Չուտ դիրքը	9,500	(13,106)	11,978	8,372

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	3,940,914	86,962	38,784	4,066,660
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	4,991,282	-	-	4,991,282
Հաճախորդներին տրված վարկեր	9,118,593	751,577	-	9,870,170
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	4,861	67	-	4,928
Ընդամենը ակտիվներ	18,055,650	838,606	38,784	18,933,040
Պարտավորություններ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	6,654,599	385,637	2	7,040,238
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	9,205,263	419,842	686	9,625,791
Այլ ներգրավումներ	1,820,834	-	-	1,820,834
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	6,396	160	-	6,556
Ընդամենը պարտավորություններ	17,687,092	805,639	688	18,493,419
Չուտ դիրքը	368,558	32,967	38,096	439,621

2011թ. և 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժեզրկումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Այս վերլուծությունը հիմնված է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների վրա, որոնք Բանկը դիտարկում է որպես հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	2011թ. հազ. դրամ	2010թ. հազ. դրամ
ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 10% արժեզրկում դրամի նկատմամբ	950	36,856
Եվրոյի փոխարժեքի 10% արժեզրկում դրամի նկատմամբ	(1,311)	3,297

2011թ. և 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժեզրկումը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(գ) Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ փոխառուն կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտականությունները Բանկի նկատմամբ: Բանկը մշակել է քաղաքականություն և ընթացակարգեր վարկային ռիսկը կառավարելու համար (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար):

Իրավաբանական անձանց կողմից ներկայացվող վարկային դիմումները պատրաստվում և վերլուծվում են Կորպորատիվ բանկային ծառայությունների վարչության համապատասխան աշխատակիցների կողմից, վարչությունը պատասխանատու է Բանկի առևտրային վարկերի պորտֆելի համար: Այս վարչության վարկային վերլուծաբանների կողմից պատրաստված հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության կառուցվածքային վերլուծության և գործունեության ֆինանսական արդյունքների վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Կառավարման հանձնաժողովն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը Կորպորատիվ բանկային ծառայությունների վարչության կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Կառավարման հանձնաժողովի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Բանկի Իրավաբանական բաժնի կողմից՝ կախված ռիսկերի առանձնահատկություններից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է առանձին վարկերի վիճակը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և վարկառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Գրավի ներկա շուկայական արժեքը կանոնավոր կերպով գնահատվում է կամ անկախ գնահատողի, կամ Բանկի մասնագետների կողմից:

Անհատների կողմից ներկայացվող վարկային դիմումները ուսումնասիրվում են Մանրաձախ վարկերի հաստատման բաժնի, Մանրաձախ վարկերի հաստատման կոմիտեի և Կառավարման հանձնաժողովի կողմից՝ ելնելով վավերացված սահմանաչափերից:

Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, ողջ վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռ-իսկերի կառավարման բաժնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Բանկի վարկային ռիսկի առավելագույն մակարդակը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում և չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների գծով ռիսկի առավելագույն աստիճանը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	2011թ. հազ. դրամ	2010թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	4,301,241	5,200,846
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	2,048,323	1,019,755
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	804,415	-
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	9,303,338	5,815,609
Հաճախորդներին տրված վարկեր	20,122,283	15,862,069
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	12,961	8,215
Վարկային ռիսկի ընդհանուր առավելագույն աստիճանը	36,592,561	27,906,494

Բանկը որպես հաճախորդներին տրված վարկերի դիմաց գրավ ընդունում է անշարժ գույք, այլ գրանցված արժեթղթերը ակտիվների գծով և երաշխիքները: Իրական արժեքի գնահատումները հիմնվում են վարկի տրամադրման պահին գրավի հաշվարկված արժեքի վրա և սովորաբար չեն վերանայվում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ վարկը գնահատվում է որպես արժեզրկված անհատական հիմունքով:

Սովորաբար գրավ չի պահանջվում արժեթղթերում կատարած ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի և փոխառությունների դիմաց, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման գործունեության մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գրավի և վերջիններիս գծով վարկային ռիսկի կենտրոնացվածության վերլուծությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 16-ում:

Չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների գծով վարկային ռիսկի առավելագույն աստիճանը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է ծանոթագրություն 26-ում:

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի որևէ պայմանագրային կողմ կամ կապակցված պայմանագրային կողմերի խումբ (2010թ-ին՝ մեկ), որոնց հետ կապված վարկային ռիսկը գերազանցում է ընդհանուր վարկային ռիսկի 10%-ը (2010թ-ին՝ 3,144,515 հազար դրամ):

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական գործիքների հետ կապված պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվում են դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի միջոցով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը իրացվելիության կառավարման էական գործոն է: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել վնաս կրելու ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է ԱՊԿՀ-ի կողմից:

Բանկը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերը, հիմնական հաճախորդ իրավաբանական անձանց և անհատների վարկերը, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելը՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և հեշտությամբ բավարարելու համար:

Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և դրամական միջոցների այս հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- բարձր իրացվելիությամբ ակտիվների պորտֆելի վարում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական միջոցների ներհոսքի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման ծրագրերի անընդհատության ապահովում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության վերահսկում:

Գանձապետարանը բաժիններից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակներով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից ու փոխառություններից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ Բանկում:

Գանձապետարանը վերահսկում է իրացվելիության դիրքը օրական կտրվածքով և իրականացնում է կանոնավոր «սթրես-թեսթեր» իրացվելիության գծով՝ շուկայի սովորական և ավելի խիստ պայմանների տեսանկյունից: Սովորական շուկայական պայմաններում Բանկի իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ տեղեկատվություն ներառող հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս դեկլարությանը շաբաթական կտրվածքով: Բանկի իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է ԱՊԿՀ-ն՝ Ռիսկերի կառավարման բաժնի և Գանձապետարանի կողմից ներկայացված հաշվետվությունների հիման վրա:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխառության պարտավորվածությունների գծով դրամական միջոցների չգեղչված հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված առավել վաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված ընդհանուր համախառն ներհոսքը և արտահոսքը իրենցից ներկայացնում են դրամական միջոցների չգեղչված հոսքերը ֆինանսական ակտիվների, պարտավորությունների կամ պարտավորվածությունների գծով: Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերի համար երաշխիքի առավելագույն գումարը տեղաբաշխվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում երաշխիքը կարող հետ գնվել:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցայահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2011թ.							
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	667,392	212	2,778,234	757,452	3,985,160	8,188,450	7,451,441
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	4,463,517	3,797,545	1,536,462	3,581,392	3,943,619	17,322,535	16,188,674
Այլ ներգրավումներ	18,990	2,986	284,160	642,914	5,030,582	5,979,632	5,052,992
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	65,289	11,593	-	-	-	76,882	76,882
Ընդամենը պարտավորություններ	5,215,188	3,812,336	4,598,856	4,981,758	12,959,361	31,567,499	28,769,989
Փոխառության պարտավորվածութ.	2,857,958	-	-	-	-	2,857,958	2,857,958

«Բիրչու Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2011թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2010թ.							
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	387,593	248	87,898	3,071,481	4,872,370	8,419,590	7,293,877
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	3,234,192	1,987,613	2,544,011	3,152,594	44,311	10,962,721	10,686,996
Այլ ներգրավումներ	467	303	4,241	1,121	2,456,449	2,462,581	1,930,470
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	50,223	14,050	-	-	-	64,273	64,273
Ընդամենը պարտավորություններ	3,672,475	2,002,214	2,636,150	6,225,196	7,373,130	21,909,165	19,975,616
Փոխառության պարտավորվածութ.	3,375,305	-	-	-	-	3,375,305	3,375,305

ՀՀ օրենսդրության համաձայն անհատները կարող են ցանկացած պահի ելքագրել իրենց ժամկետային ավանդները՝ դեպքերի մեծամասնությունում կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Այս ավանդները դասակարգվում են ըստ մարման ժամկետների: Ստորև ներկայացված են այս ավանդների հիմնական գումարները՝ ըստ մարման ժամկետների 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

- մինչև 1 ամիս - 270,190 հազար դրամ (2010թ-ին՝ AMD 149,981 հազար դրամ)
- 1-ից 3 ամիս - 2,118,494 հազար դրամ (2010թ-ին՝ 553,492 հազար դրամ)
- 3-ից 6 ամիս - 1,324,183 հազար դրամ (2010թ-ին՝ 1,237,909 հազար դրամ)
- 6-ից 12 ամիս - 2,353,870 հազար դրամ (2010թ-ին՝ 1,664,987 հազար դրամ)
- ավելի քան 1 տարի - 3,078,512 հազար դրամ (2010թ-ին՝ 38,678 հազար դրամ)

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2011թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլված գումարների վերլուծությունն ըստ մարման ակնկալվող ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցայահանջ և մինչև 1 տարի	1-ից 3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ամփամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	4,301,241	-	-	-	-	-	-	4,301,241
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	-	194,291	1,340,234	500,638	13,160	-	2,048,323
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	804,415	-	-	-	-	-	-	804,415
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	636,682	-	8,486,940	-	-	179,716	-	9,303,338
Հաճախորդներին տրված վարկեր	371,271	644,557	4,300,083	11,486,428	3,011,515	-	308,429	20,122,283
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,144,989	-	1,144,989
Այլ ակտիվներ	11,250	43,506	32,711	5,432	-	2,790	-	95,689
Ընդամենը ակտիվներ	6,124,859	688,063	13,014,025	12,832,094	3,512,153	1,340,655	308,429	37,820,278
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	667,254	209	3,440,318	3,343,660	-	-	-	7,451,441
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	4,460,758	3,755,803	4,883,602	3,088,511	-	-	-	16,188,674
Այլ ներգրավումներ	18,987	2,938	883,433	3,958,490	189,144	-	-	5,052,992
Այլ պարտավորություններ	83,782	13,561	26,582	24,675	7,571	-	-	156,171
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	-	26,932	-	26,932
Ընդամենը պարտավորություններ	5,230,781	3,772,511	9,233,935	10,415,336	196,715	26,932	-	28,876,210
Զուտ դիրքը	894,078	(3,084,448)	3,780,090	2,416,758	3,315,438	1,313,723	308,429	8,944,068

«Բիրչու Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
2011թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլված գումարների վերլուծությունն ըստ մարման ակնկալվող ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 տարի	1-ից 3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5,200,846	-	-	-	-	-	-	5,200,846
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	94,826	40,495	208,802	662,472	13,160	-	1,019,755
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	1,975,419	-	3,667,154	-	-	173,036	-	5,815,609
Հաճախորդներին տրված վարկեր	491,667	1,035,391	4,667,512	7,509,710	1,793,961	-	363,828	15,862,069
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	782,764	-	782,764
Այլ ակտիվներ	7,393	65,158	18,829	9,650	-	-	-	101,030
Ընդամենը ակտիվներ	7,675,325	1,195,375	8,393,990	7,728,162	2,456,433	968,960	363,828	28,782,073
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	386,817	245	3,021,666	3,885,149	-	-	-	7,293,877
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	3,233,678	1,964,545	5,448,396	40,377	-	-	-	10,686,996
Այլ ներգրավումներ	466	299	5,279	1,834,474	89,952	-	-	1,930,470
Այլ պարտավորություններ	65,319	18,444	87,571	2,134	7,781	-	-	181,249
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	-	22,271	-	22,271
Ընդամենը պարտավորություններ	3,686,280	1,983,533	8,562,912	5,762,134	97,733	22,271	-	20,114,863
Զուտ դիրքը	3,989,045	(788,158)	(168,922)	1,966,028	2,358,700	946,689	363,828	8,667,210

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական միջոցը բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցության որոշումն է: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, նոստրո հաշիվները, ոսկու ստանդարտացված ձուլակտրոնները, ՀՀ կառավարության ու ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված արժեթղթերը և այլ կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերը, որոնց համար գործում է իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն և որոնց օգտագործումը ոչ մի կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ պարտավորությունները ներառում են հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները, ինչպես նաև ըստ պահանջի վճարման ենթակա այլ պարտավորությունները: Ստորև ներկայացված է բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունը 2011թ. և 2010թ. դեկտեմբեր ամսվա համար և հաշվետու տարվա ընթացքում:

	2011թ.	2010թ.
Դեկտեմբեր ամսվա համար	224.3%	205.7%
Միջինը տարվա համար	315.1%	236.0%
Առավելագույնը տարվա համար	471.9%	324.6%
Նվազագույնը տարվա համար	224.3%	103.9%

Վերը ներկայացված հարաբերակցությունը կիրառվում է նաև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված իրացվելիության սահմանաչափերի հետ համապատասխանությունը որոշելու համար:

25 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է տեղական օրենսդրությամբ վարկային հաստատությունների կապիտալի համար որպես բաղկացուցիչ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում էր 12%: 2011թ. և 2010թ. ընթացքում Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր սահմանված մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը 2011թ. և 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2011թ. հազ. դրամ	2010թ. հազ. դրամ
	Աուդիտ չանցած	Աուդիտ չանցած
Հիմնական կապիտալ		
Բաժնետիրական կապիտալ	8,125,100	8,125,100
Էմիսիոն եկամուտ	257,149	257,149
Գլխավոր պահուստ	28,364	16,033
Չբաշխված շահույթ	379,309	106,189
Նվազեցումներ	(73,012)	(36,485)
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	8,716,910	8,467,986
Լրացուցիչ կապիտալ		
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ	49,083	38,617
Ընդամենը լրացուցիչ կապիտալ	49,083	38,617
Ընդամենը կապիտալ	8,765,993	8,506,603
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	33,093,295	25,636,985
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն	26.5%	33.2%
Ընդամենը հիմնական կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն	26.3%	33.0%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկերի կշռման գործակիցների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի ու պայմանագրային կողմի հետ կապված վարկային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականները՝ հաշվի առնելով ցանկացած ընդունելի գրավ կամ երաշխիք: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր վնասի առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

26 Պարտավորվածություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններ: Այս պարտավորվածություններն իրենցից ներկայացնում են հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների տրամադրում:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ՝ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երրորդ անձանց նկատմամբ երաշխավորելու նպատակով: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև մեկ տարի:

Փոխառությունների գծով պարտավորվածությունների, ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է վարկային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են պարտավորվածությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում արտացոլված պարտավորվածությունների գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջովին տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխիքների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարները ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կգրանցվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն պայմանագրով ստանձնած պարտավորությունները:

	2011թ. հազ. դրամ	2010թ. հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորվածություններ	2,607,018	3,052,656
Վարկային քարտերի գծով պարտավորվածություններ	148,303	101,979
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	102,637	220,670
	2,857,958	3,375,305

Վերը ներկայացված ընդհանուր պարտավորվածությունները պարտադիչ չէ, որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս պարտավորվածությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել գործել մինչև վերջիններիս կատարման ժամկետը:

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս պարտավորվածություններից 1,771,049 հազար դրամ գումարով պարտավորվածությունները (2010թ-ին՝ 2,271,500 հազար դրամ) վերաբերում են չորս հաճախորդի (2010թ-ին՝ երեք հաճախորդի): Սա վկայում է էական վարկային ռիսկի առկայության մասին:

27 Պայմանական դեպքեր

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Բանկն ապահովագրված է մինչև 500 միլիոն դրամի չափով՝ ապահովագրության յուրաքանչյուր տեսակի համար: Ապահովագրությունը ծածկում է Բանկի շենքերի և սարքավորումների, գործունեության ընդհատման և գույքին առնչվող երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորությունները, որոնք կարող են առաջանալ Բանկի գույքի կամ գործունեության հետ կապված պատահարներից: Բանկը ապահովագրել է նաև դրամարկղերը 90 միլիոն դրամի չափով՝ ֆիզիկական վնասից և գողությունից:

(բ) Իրավական պարտավորություններ

Ղեկավարությունը տեղյակ չէ Բանկի դեմ հարուցված որևէ փաստացի, անավարտ կամ սպառնացող էական հայցերի մասին:

(գ) Հարկային օրենսդրության հակասություններ և երկիմաստություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ տարբեր հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր, տուգանքներ և տոկոսագումարներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն սահմանել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են լինել էական այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

28 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Բանկի մայր կազմակերպությունն է «Բիբլոս Բանկ Էս-Էյ-Էլ»-ը, որին պատկանում է Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 65%-ը: Մայր կազմակերպությունը ներկայացնում է հանրությանը մատչելի ֆինանսական հաշվետվություններ: Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է հանդիսանում պրն. Ֆրանսուա Բասիլը:

(բ) Գործարքներ Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է աշխատակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2011թ. և 2010թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2011թ. հազ. դրամ	2010թ. հազ. դրամ
Կարճաժամկետ հատուցումներ աշխատակիցներին	261,159	288,358

Այս գումարներն իրենցից ներկայացնում են Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների ոչ դրամային հատուցումները:

Ստորև ներկայացված են 2011թ. և 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին տոկոսադրույքները:

	2011թ. հազ. դրամ	Միջին տոկոսադրույք, %	2010թ. հազ. դրամ	Միջին տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Տրված վարկեր (համախառն)	182,135	8.6%	248,020	8.8%
Վարկերի արժեզրկման պահուստ	(2,045)		(2,480)	
Ստացված ավանդներ	355,130	7.9%	114,586	6.8%

Կապակցված կողմերին վարկերը տրվում են ՀՀ դրամով, վարկերը ենթակա են մարման 1-ից 15 տարվա ընթացքում՝ կախված վարկի տեսակից: Վարկերն ապահովված են վարկի համապատասխան տեսակի համար նախատեսված գրավով, ինչպես ներկայացված է ծանոթագրություն 16-ի (գ) կետի (ii) ենթակետում:

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները 2011թ. և 2010թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2011թ. հազ. դրամ	2010թ. հազ. դրամ
Շահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	18,064	19,466
Տոկոսային ծախս	(15,678)	(3,371)

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են մայր կազմակերպությունը, նրա այլ դուստր կազմակերպությունները և չվերահսկող բաժնետերերին: Ստորև ներկայացված են 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2011թ-ին շահույթում կամ վնասում արտացոլված գործարքների գումարները:

	Մայր կազմակերպություն		Բանկի նկատմամբ նշանակալի ազդեցություն ունեցող կազմակերպություն		Մայր կազմակերպության այլ դուստր կազմակերպություններ		Ընդամենը
	հազ. դրամ	Միջին տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին տոկոսադր., %	հազ. դրամ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ							
- ԱՄՆ դոլարով	286,344	0.2%	-	-	9,129	-	295,473
- Եվրոյով	8,567	0.5%	-	-	3,583	-	12,150
- այլ արտարժույթով	6,955	0.3%	-	-	-	-	6,955
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ							
- ԱՄՆ դոլարով	3,950,741	8.7%	-	-	-	-	3,950,741
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
- ԱՄՆ դոլարով	-	-	-	-	1,373,997	7.0%	1,373,997
Այլ ներգրավումներ							
- ԱՄՆ դոլարով	-	-	1,928,850	5.7%	-	-	3,873,658
Շահույթ կամ վնաս							
Տոկոսային եկամուտ	517		-		12		529
Տոկոսային ծախս	(466,667)		(198,462)		(87,428)		(752,557)
Միջնորդավճարների գծով ծախս	(6,950)		-		(50)		(7,000)
Այլ գործառնական ծախսեր	-		(5,798)		-		(5,798)

Ստորև ներկայացված են 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2010թ-ին շահույթում կամ վնասում արտացոլված գործարքների գումարները:

	Մայր կազմակերպություն		Բանկի նկատմամբ նշանակալի ազդեցություն ունեցող կազմակերպություն		Մայր կազմակերպության այլ դուստր կազմակերպություններ		Ընդամենը
	հազ. դրամ	Միջին	հազ. դրամ	Միջին	հազ. դրամ	Միջին	հազ. դրամ
		տոկոսադր., %		տոկոսադր., %		տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ							
- ԱՄՆ դոլարով	41,092	0.1%	-	-	293	-	41,385
- Եվրոյով	20,364	0.3%	-	-	1,589	-	21,953
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ							
- ԱՄՆ դոլարով	6,654,561	7.3%	-	-	-	-	6,654,561
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
- ԱՄՆ դոլարով	-	-	-	-	1,217,733	7.5%	1,217,733
Շահույթ կամ վնաս							
Տոկոսային եկամուտ	567		-		98		665
Տոկոսային ծախս	(286,290)		(8,279)		(84,336)		(378,905)
Միջնորդավճարների գծով ծախս	(10,246)		-		(172)		(10,418)
Այլ գործառնական ծախսեր	-		13,897		-		13,897

Կապակցված կողմերի դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները գրավով ապահովված չեն:

29 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

(ա) Հաշվապահական հաշվառման դասակարգում և իրական արժեք

Բոլոր ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքները, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի չգնանշված բաժնային արժեթղթերի, մոտավորապես հավասար են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: Ինչպես ներկայացված է ծանոթագրություն 13-ում, 13,160 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով վաճառքի համար մատչելի չգնանշված բաժնային արժեթղթերի իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել:

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և դրամական միջոցների զեղչված հոսքերի մոդելները, մասնատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայի դիտարկելի տվյալներ, և այլ գնահատման մոդելներ: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ռիսկից զերծ և ելակետային տոկոսադրույքները, վարկային սպրեդերը և այլ ճշգրտումները, որոնք օգտագործվում են զեղչման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի ինդեքսների գները գնահատելու համար: Գնահատման տեխնիկայի նպատակն է ստանալ այնպիսի իրական արժեք, որը կարտացոլի «անկախ կողմերի միջև գործարքում» շուկայի մասնակիցների կողմից որոշված ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Սովորական և ավելի պարզ ֆինանսական գործիքների, այդ թվում՝ միայն դիտարկելի շուկայական տվյալներ օգտագործող և ղեկավարության դատողություններ և գնահատումներ գրեթե չպահանջող արտարժույթային սվոպերի, իրական արժեքը որոշելու համար Բանկը կիրառում է համայնորեն ընդունված գնահատման մոդելները: Դիտարկելի գները և մոդելի ելակետային տվյալները սովորաբար առկա են լինում պարտքային արժեթղթերի, ինչպես նաև պարզ արտաբորսային ածանցյալ ֆինանսական գործիքների՝ մասնավորապես արտարժույթային սվոպերի շուկայում:

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը որոշելիս ղեկավարությունը հիմնվել է հետևյալ ենթադրությունների վրա.

- 8% և 11%-15% զեղչերը կիրառվում են համապատասխանաբար բանկերին տրված վարկերից և փոխառություններից և հաճախորդներին տրված վարկերից ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը զեղչելու համար:
- 4%-11% զեղչերը կիրառվում են պարտավորություններից ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը զեղչելու համար:

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գումարը, որով ֆինանսական գործիքը կարող է փոխանակվել իրագել, պատրաստական և «անկախ կողմերի միջև գործարքում»: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման արժեք՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների մարման ժամանակ:

(բ) Իրական արժեքի հիերարխիա

Բանկը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում գրանցված ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների կատարման ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. Նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշվող գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. Գնահատման տեխնիկա, որը հիմնված է դիտարկելի ելակետային տվյալների վրա՝ կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել է հետևյալը՝ գնանշվող գները մնանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում, գնանշվող գները նույն կամ մնանատիպ գործիքների համար ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ այլ գնահատման տեխնիկա, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. Գնահատման տեխնիկա, որը կիրառում է նշանակալի ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալները: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնք գնահատվում են դիտարկելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալներից ելնելով, իսկ ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներն էական ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են մնանատիպ գործիքների համար գնանշվող գների հիման վրա, որոնց գծով պահաջվում են նշանակալի ոչ դիտարկելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու նպատակով:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ				
- Պարտքային գործիքներ	-	2,035,163	-	2,035,163
	-	2,035,163	-	2,035,163

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ				
- Պարտքային գործիքներ	-	1,006,595	-	1,006,595
	-	1,006,595	-	1,006,595